



**VAGGERYDS
KOMMUN**

Placeringsriktlinjer för pensionsmedelsförvaltning

Behandlas av kommunfullmäktige 2021-03-01
Ansvarig förvaltning: Kommunledningsförvaltningen
Ansvarig tjänsteman: Ekonomichef



1 Övergripande förvaltningsstrategi gällande pensionsmedel.....	2
1.1 Bakgrund.....	2
1.2 Det övergripande förvaltningsmålet.....	2
1.2.1 Riskbegränsning.....	2
2 Övergripande placeringsregler.....	2
2.1 Tillåtna tillgångsslag.....	2
2.2 Övergripande placeringslimiter.....	2
2.3 Likvida medel i svenska kronor.....	3
2.4 Svenska räntebärande värdepapper.....	3
2.5 Svenska aktier, aktiefonder och aktierelaterade instrument samt utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument.....	4
2.5.1 Svenska aktier och aktiefonder samt utländska aktiefonder.....	4
2.5.2 Svenska och utländska aktierelaterade instrument.....	4
2.6 Alternativa tillgångar.....	4
2.7 Ansvarsfulla placeringar.....	4
2.8 Belåning samt återinvestering av kuponger och utdelningar.....	5
2.9 Rebalansering vid överträdelse av övergripande placeringslimit.....	5
3 Förvaltning av kapitalet.....	6
3.1 Utvärdering mot index.....	6
3.1.1 Extern förvaltares behörighet.....	6
3.1.2 Urvalskriterier för externa förvaltare.....	6
3.1.3 Externa förvaltarens åtaganden.....	6
3.1.4 Avveckling av förvaltare och fonder.....	6
4 Rapportering.....	7
4.1 Rapporteringens syfte.....	7
4.2 Ansvar.....	7
4.3 Månadsrapport.....	7
4.4 Årsrapport.....	7
5 Fördelning av ansvar och befogenheter.....	7
5.1 Kommunfullmäktiges ansvar.....	7
5.2 Kommunstyrelsens ansvar.....	7
5.3 Ekonomichefens ansvar.....	7
6 Definitioner av vanligt förekommande termer.....	8

1 Övergripande förvaltningsstrategi gällande pensionsmedel

Förvaltningen av pensionsmedel ska ske enligt nedanstående placeringsregler.

1.1 Bakgrund

Kommunens övergripande mål med den långsiktiga kapitalförvaltningen är att skapa en buffert för stigande pensionskostnader samt variationer i resultatnivån.

1.2 Det övergripande förvaltningsmålet

Det övergripande förvaltningsmålet är en real avkastning om lägst två procent vilket bör ses över rullande femårsperioder. Med real avkastning avses nominell avkastning justerad för inflation.

1.2.1 Riskbegränsning

För att nå det övergripande avkastningsmålet krävs i normalläget en viss andel riskfyllda tillgångar. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar i portföljen (primärt aktiefonder) styras dynamiskt.

Andelen riskfyllda tillgångar ska löpande justeras så att portföljen som mest kan tappa 10 % i värde i förhållande till det högsta värdet de senaste 12 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad). Detta säkerhetsgolv om 90 % kan justeras upp vid perioder då kommunen önskar ta mindre risk. Beslut tas av ekonomichef.

Innebörden av detta är att risken i portföljen i första hand styrs på övergripande nivå. För att kunna agera på detta sätt krävs breda intervall för hur mycket kapital som får placeras i respektive tillgångsslag. Framför allt behöver andelen aktiefonder kunna minskas kraftigt för att skydda portföljens värde från att falla mer än 10 %.

Vid sidan av riskbegränsningen är utgångspunkten för allokeringen mellan tillgångsslagen att i normalläget ha en så hög andel aktiefonder som möjligt för att maximera förväntad avkastning.

2 Övergripande placeringsregler

2.1 Tillåtna tillgångsslag

Pensionsförvaltningens medel får placeras i följande tillgångsslag. En detaljerad beskrivning över tillåtna tillgångsslag återfinns längre fram i policyn:

- Likvida medel i svenska kronor.
- Svenska räntebärande värdepapper.
- Svenska aktiefonder och aktierelaterade instrument.
- Utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument.
- Alternativa tillgångar.

Med aktierelaterade instrument avses strukturerade produkter som aktieindexobligation och andra typer av instrument för att nå aktieindexexponering som inte står i strid med övriga begränsningar i denna instruktion.

2.2 Övergripande placeringslimiter

Procenttalen i följande tabell anger lägsta och högsta andel som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöra av pensionsmedelförvaltningens totala marknadsvärde.

Tabell 2-1 Övergripande placeringslimiter för tillgångsslagen

Tillgångsslag	Min	Max
1. Likvida medel i svenska kronor	0 %	10 %
2. Svenska räntebärande värdepapper	50 %	100 %
Duration	0 år	15 år
3. Svenska aktier, aktiefonder och aktierelaterade instrument	0 %	20 %
4. Utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument	0 %	30 %
5. Alternativa tillgångar	0 %	10 %

2.3 Likvida medel i svenska kronor

Placering på räntebärande konto definieras som likvida medel

2.4 Svenska räntebärande värdepapper

Portföljens medel, vad det gäller räntebärande papper, får placeras i:

- Värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande värdepapper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort varsel samtidigt som den genomsnittliga kreditvärdigheten ska vara i linje med kreditlimiterna enligt tabell 2-2.
- Direkt i svenska räntebärande värdepapper (denominerade i SEK) som är offentligt utbudna och som löpande prissätts.

Vid placering i direkt räntebärande värdepapper gäller nedanstående limiter. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av portföljens totala marknadsvärde samt max andel per emittentkategori. Mängden kreditrisk som får tas beror på hur lång löptid underliggande instrument har samt hur stor del instrument utgör av portföljen. Värden inom parentes avser kortfristig ratingskala som används på räntebärande värdepapper med en löptid under ett år.

Tabell 2-2 Kreditlimiter

Emittent/ duration	0-2 år	2-5 år	Över 5 år	Max andel per emittent (under 1 år)
A. Stater, kommuner, landsting med rating AAA/Aaa (A-1+/P-1)	100 %	100 %	100 %	100 %
B. Övriga värdepapper med rating AAA/Aaa (A-1+/P-1)	100 %	85 %	70 %	15 % (25 %)
C. Värdepapper med rating lägst AA-/Aa3 (A-2/P-2)	70 %	50 %	40 %	10 % (20 %)
D. Värdepapper med rating lägst A-/A3 (A-2/ P-2)	40 %	30 %	20 %	5 % (15 %)
E. Värdepapper med lägst rating BBB-/Baa3 (A-3/P-3)	20 %	10 %	5 %	5 % (10%)

I första hand ska värdepapprets rating användas och om det inte finns, emittentens rating.

Om löptiden på ett instrument är kortare än 1 år får kortfristig rating användas. Kort rating översätts till lägsta motsvarande långa rating i tabellen ovan. Översättningstabell återfinns under avsnittet definitioner.

Räntebärande värdepapper utan rating, men med statliga garantier faller under kategori C. Kommuner och landsting utan rating hamnar också i denna kategori. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger angiven nivå.

Placering i värdepapper emitterade av Vaggeryds kommun eller närstående bolag är inte tillåtet.

2.5 Svenska aktier, aktiefonder och aktierelaterade instrument samt utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument

2.5.1 Svenska aktier och aktiefonder samt utländska aktiefonder

Pensionsmedelsportföljens aktieplaceringar ska ske i börsnoterade aktiefonder.

2.5.2 Svenska och utländska aktierelaterade instrument

Med strukturerade produkter avses derivat kombinerade med räntebärande värdepapper i ett och samma strukturerade värdepapper. Gemensamt för placeringar i strukturerade produkter är att en kapitalgaranti på 100 % av det nominella beloppet är ett krav samtidigt som överkursen aldrig får vara större än 10 %. Strukturerade produkter ska som huvudregel betraktas som en placering mot den marknad som produkten skapar exponering gentemot. Det lägger också grunden för vilket tillgångsslag produkten klassificeras som. Placering får inte ske i produkter vars konstruktion innebär en kreditrisk som är högre än de limiter som avser kreditrisk i tabell 2-2.

2.6 Alternativa tillgångar

Genom att investera i tillgångar som uppvisar låg korrelation med den befintliga portföljen kan den totala risken reduceras och avkastningen höjas. Exempel på sådana tillgångar kan vara valutor, råvaror, realtillgångar (ex skog, mark, produktionsanläggningar) och hedgefonder. Investeringar klassas som alternativa efter exponering snarare än den juridiska form som investeringen görs i. Om korrelationen mellan tillgången och den övriga portföljen skulle förändras på ett sådant sätt att innehavet ökar portföljens totala risk ska den utvärderas. Dessa investeringar bör vidare ske i former med en kontinuerlig värdering samt betryggande likviditet.

2.7 Ansvarsfulla placeringar

För att agera som en ansvarsfull investerare ska kommunen ta hänsyn till långsiktigt hållbar utveckling i pensionsmedelsförvaltningen. Genom hållbara och ansvarsfulla placeringar av kommunens kapital kan företag i Sverige och i världen medverka till att Vaggeryds kommun bidrar till målet om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Kommunens ställning medför ett ansvar att verka för god etik, vilket definieras som avståndstagande från kriminalitet, respekt för seriösa affärsmetoder samt demokratiska principer. Kommunen har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning.

Placeringar ska inte ske i värdepapper utgivna av företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av vapen eller annan krigsmateriel, produktion av pornografi, tobaksprodukter, spel eller alkoholhaltiga drycker.

Placeringar medges ej i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning och av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering.

Placeringar i statspapper är undantagna ovanstående begränsningar.

För att vidga hållbarhetsperspektivet i förvaltningen ska kommunen prioritera fonder som förvaltar med fokus på positivt urval och aktiv påverkan. Positivt urval innebär att fondförvaltaren aktivt väljer in innehav istället för att välja bort. Därigenom ökar exponeringen mot de bolag som aktivt begränsar eller förbättrar förhållanden avseende ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Aktiv påverkan innebär att fondförvaltaren har en dialog avseende hållbarhetsfrågor med portföljbolagen.

Kommunens placeringar skall ske på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt. Vidare skall etiska riktlinjer tillämpas som baseras på svensk lagstiftning, på av riksdag och regering undertecknade deklarerationer och konventioner

inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljöhänsyn, samt på resolutioner eller motsvarande utfärdade av FN och ILO inom nyss nämnda områden.

Placeringar får inte ske i företag vars huvudsakliga verksamhet är produktion och/eller försäljning av pornografi, alkohol, tobak, vapen eller kommersiell spelverksamhet. Med huvudsaklig verksamhet menas mer än 10 % av ett företags eller koncerns omsättning enligt praxis på marknaden.

Placeringar får inte ske i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen*. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering.

Vid placeringar i strukturerade produkter gäller att emittenten av instrumentet ska uppfylla ovanstående krav.

2.8 Belåning samt återinvestering av kuponger och utdelningar

Tillgångarna i pensionsmedelsförvaltningen får inte belånas. Räntor och utdelningar eller motsvarande avkastning på fondens tillgångar ska återinvesteras.

2.9 Rebalansering vid överträdelse av övergripande placeringslimit

Vid beräkning av portföljens värde och övergripande limit ska dess tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om en placeringslimit enligt tabell 2-1 överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid skäligen hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om övergripande limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

3 Förvaltning av kapitalet

Förvaltningen av kapitalet kan ske såväl internt som externt

3.1 Utvärdering mot index

Pensionsmedelsförvaltningens primära jämförelseindex är det övergripande förvaltningsmålet under punkt 1.2. Förvaltningsresultatet bör även utvärderas mot relevanta index som mäter utvecklingen på olika marknader på vilka placeringarna görs.

Tabell 3-1 Jämförelseindex vid utvärdering

Tillgångsslag	Index
Svenska räntebärande värdepapper	OMRX Total
Svenska aktier, aktiefonder och aktierelaterade instrument	SIX Portfolio Return eller motsvarande
Utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument	MSCI AC (total return i SEK) eller motsvarande
Alternativa tillgångar	OMRX T-Bill + 2%

Om något av ovan nämnda index upphör att vara relevant för jämförelse av förvaltningen eller upphör att noteras ska annat index utses. Utbyte av index tillsammans med motivering ska meddelas till kommunstyrelsen i den rapport som följer närmast i tiden.

3.1.1 Extern förvaltares behörighet

Eventuell extern förvaltare ska:

- Vara ett värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för förvaltning av annans finansiella instrument, 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller utländsk institution som har tillstånd liknande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.
- Tillgångarna i pensionsmedelsförvaltningen ska förvaras hos svenskt förvaringsinstitut med relevanta tillstånd från Finansinspektionen.

Vid beslut av att anlita extern förvaltare av hela eller delar av pensionsmedelsförvaltningen ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal.

3.1.2 Urvalskriterier för externa förvaltare

Vid val av eventuell extern förvaltare kommer en samlad bedömning av olika kriterier att ligga till grund för beslut. Historiska resultat, organisation, arbetssätt och pris är exempel på kriterier som kommer att beaktas.

3.1.3 Externa förvaltarens åtaganden

Eventuell extern förvaltare ska åta sig att följa denna policy.

3.1.4 Avveckling av förvaltare och fonder

En övergripande samlad bedömning görs om huruvida förvaltare eller fond ska avvecklas. I en sådan bedömning beaktas historisk prestation samtidigt som framtida prestation och övriga relevanta faktorer uppskattas.

4 Rapportering

4.1 Rapporteringens syfte

Syftet är att informera om pensionsmedelsförvaltningens resultat och exponering i relation till fastställda limiter.

4.2 Ansvar

Samtliga personer och parter delaktiga i arbetet med pensionsmedelsförvaltningen ska omedelbart rapportera om händelser som inte kan betraktas som normala i placeringsverksamheten.

4.3 Månadsrapport

Kommunledningskontoret eller eventuell extern förvaltare ska månadsvis kontrollera att placeringslimiterna enligt riktlinjerna i tabell 2-1 följs. Vidare ska minst följande rapporteras månadsvis:

- Pensionsmedelsförvaltningens fördelning på olika tillgångsslag till de övergripande placeringslimiterna under 2.2.
- Utveckling av pensionsmedelsförvaltningen senaste månaden och under senaste året samt utveckling mot valda jämförelseindex under tabell 3-1.
- Avstämning av pensionsmedelsförvaltningen mot riskbegränsningen under 1.2.1.

4.4 Årsrapport

Kommunledningskontoret eller eventuell extern förvaltare sammanställer en årsrapport vilket innebär en skriftlig redogörelse över det gångna årets placeringsverksamhet inklusive en avstämning av att denna policy har följts samt en bedömning av det kommande årets utveckling.

5 Fördelning av ansvar och befogenheter

5.1 Kommunfullmäktiges ansvar

- Tillse att förvaltningen sker i överensstämmelse med Kommunallagen 8 kap 2- 3a §§.
- Fastställa placeringspolicyn.

5.2 Kommunstyrelsens ansvar

- Inför kommunfullmäktige att kapitalförvaltningen sker i överensstämmelse med dessa föreskrifter.
- Vid behov uppdatera placeringspolicyn.

5.3 Ekonomichefens ansvar

- Kontinuerligt göra uppföljning och utvärdering.
- Tillse att finansiella avtal och transaktioner sker inom ramen för denna placeringspolicy.
- Initiera och utarbeta förslag till uppdatering av placeringspolicyn och övriga särskilda föreskrifter.
- Minska riskbegränsningen enligt punkt 1.2.1.

Förutom ovanstående ansvarsfördelning gäller kommunens ordinarie attestinstruktion.

6 Definitioner av vanligt förekommande termer

Aktieindexobligation	Obligationslån där avkastningen är knuten till ett eller flera aktieindex eller i kombination av ränteplacering.
Aktieportfölj	En förmögenhet som är placerad i aktier.
Ansvarsförbindelse	Del av pensionsskuld som redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse, dvs inte i balansräkningen.
Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Duration bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en s.k. nollkupongobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Emittent	Utgivare och garant av finansiella instrument.
Exponering	Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras pga förändringar i kursen/ räntan på ett värdepapper.
Index	Mått på en marknads eller delmarknads värde och utveckling.
Kreditrisk	Risk för att utställaren av ett finansiellt instrument, t ex obligation, inte kan infria löftet om återbetalning.
Likvida medel	Medel på bankkonto och dylikt som kan omsättas med kort varsel.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Matchning	Exempelvis att kassaflöden från ett räntebärande värdepapper infaller vid samma tidpunkt och med samma storlek som en pensionsutbetalning.
MSCI AC- index	Morgan Stanleys bredare världsindex (All Countries) för globala aktier.
Obligation	Skuldebrev med löptid (ursprungligen) över ett år.
OMRX Total-index	Ett sammansatt ränteindex bestående av svenska Statens statsobligationer, statsskuldväxlar och bostadsobligationer.
Option	Finansiellt instrument som ger innehavaren rätten, men inte skyldigheten, att köpa (köpoption) eller att sälja (säljoption) en viss egendom till ett förutbestämt pris inom en viss tidsperiod. Optionen ger utfärdaren motsvarande skyldighet att sälja och köpa egendomen i fråga.
Placeringshorisont	Den tidsperiod under vilken de förvaltade medlen ska vara investerade.
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.
Ratingkategorier	Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investor Service Inc (Moody's) klassificering av kort- och långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

Översättningstabell för rating

Standard & Poors´ s			Moody´s	
Nationell kortfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating
		AAA		Aaa
		AA+		Aa1
		AA		Aa2
	A-1+	AA-		Aa3
		A+		A1
	A-1	A	P-1	A2
		A-		A3
K-1	A-2	BBB+	P-2	Baa1
K-2		BBB		Baa2
K-3	A-3	BBB-	P-3	Baa3
		BB+		Ba1
		BB		Ba2
	B	BB-		Ba3
		B+		B1
		B		B2
		B-		B3
		CCC+		Caa1
		CCC		Caa2
		CCC-		Caa3
		CC		Ca
	C	C	Not prime	C
K-4	D	D		

Rebalansering	I det fall portföljens tillgångar utvecklas på ett sådant sätt så att de övergripande limiterna överträds krävs en rebalansering för att åter vara inom stipulerade limiter. Innebär alltså att portföljen viktas om för att återigen vara i balans med limiterna.
Riskmått	Mått för att mäta risk. I vårt fall används sannolikheten för att gå under säkerhetsgolvet som mått på risken.
Ränteportfölj	En förmögenhet som är placerad i räntebärande värdepapper.
SIX PRX- index	SIX PRX är ett aktieindex som ska spegla marknadsutvecklingen av bolag på Stockholmsbörsen. Indexet tar även hänsyn till utdelningar.
Strukturerad produkt	Derivat kombinerade med räntepapper i ett och samma strukturerade värdepapper.
Tillgångsslag	Räntebärande värdepapper och aktier är två exempel på tillgångsslag.
Valutarisk	Risken att utländska tillgångar faller i värde mätt i egen valuta på grund av att den egna valutan stiger/ utländsk valuta faller.